

TITKOSI

Készült: 2 példában.
1 péld. 2 lap.
2. sz. péld.
Sfms.: C/261.

A 25.HDS FŐDÖNTŐKÉNEK 1.sz. JELENTÉSE

1965. június 22-án

HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TULAJDOSA

1./ A 25.HDS parancsnoka és törzsfőnöke a gyakorlatra felkészült, jól ismerte a hadsereg csapatainak reális helyzetét és mozgósításának lehetőségeit. Ez elősegítette, hogy a hadsereg hadrafoghatóságának biztosítására kellő gondot és figyelmet fordítsanak. Azonban a gyakorlat jellegéből adódó sajátosságok már problémákat okoztak a munka során, mivel kitűnt, hogy a HDS törzsnek nincs reális terve a mozgósítás vezetésére arra az esetre, ha az „M” kezdete egybeesik a háború kezdetével.

2./ Az induló helyzet elemzése mind a parancsnok, mind a törzs részéről helyes volt, ami az ellenség és a saját helyzet reális értékelését eredményezte. A hadseregparancsnok helyesen vonta le a helyzet értékeléséből azt a következtetést, hogy a vezetés fő feladatát a hadsereg felkészítése képezi és ennek megfelelően, javaslatot tett az árvi védelmi munkán lévő egységek és technikai eszközök bevonására. Miután ezt a javaslatot elfogadták, a törzs 6.22.10.00-kor helyes intézkedést adott ki erre vonatkozólag, majd a bevonást 6.22.10.00 és 6.23.04.00 között végre is hajtották. A törzs ebben az időszakban végzett munkája jól szolgált a hadseregparancsnoknak a harcészültség fokozására vonatkozó elgondolását és biztosította annak végrehajtását.

A hadseregparancsnok és törzse a támadó hadművelet tervezését a FRONT 22.11.00-kor kiadott előzetes intézkedése alapján kezdte meg. A törzsnél látszott, hogy az ilyen feladat megoldásában gyakorlott, így a munka szervezetté vált és gördülékenyen folyt. Ennek ellenére mind a HCV, mind a TÖF, majd a PK által tartott hadművelési tájékoztató inkább csak a kapott feladat ismertetésére szorítkozott - sávhatárok, közelebbi, további feladatok stb. - mintsem a kapott feladat tartalmának elemzésére. Az elgondolás formális oldala nagyon lekötötte a figyelmüket.

A hadművelleti tájékoztató, illetve a HDS.PK elgondolása alapján a törzs előzetes intézkedéseket dolgozott ki a csapatok felkészítésére és a támadóharc megszervezésére, amelyet 22.12.00- és 18.00 között adtak ki a hadosztályoknak. /: Előzetes intézkedés a szovjet hadosztályok átvételére, technikai eszközök előkészítésére, menetre stb. / A HDS.PK javaslatot tett a 31.hk.ho-nak a Duna jobbpartjára való átcsoportosítására, mely biztosította volna a kezdeti csapás fokozását. E javaslatát azonban a Frontparancsnok nem fogadta el.

Tekintettel arra, hogy a Frontparancsnok direktíváját a támadó hadműveletre a 25.HDS.PK csak 22.19.15-kor kapta meg /: a fegyvernemi főnökök is csak 22.19.00-től kaptak először írásbeli intézkedést a Fronttörzstől /:, a támadó hadműveletre vonatkozó elhatározást az előzetes intézkedések alapján hozta meg.

A HDS.PK elgondolása összhangban volt a Frontparancsnok elhatározásával és megfelelt a kapott feladatnak. Az elhatározás negatívuma volt, hogy nem minden hadosztály számára megszabott feladat volt megalapozott. A 274.gl.ho. számára például indokolatlan volt feladatul szabni BECS elfoglalását, mivel a város az atomcsapások következtében annyira megsemmisült. Ugyancsak célszerűtlen volt a 27.gl.ho-nak GIFLAU - SZANK JOHANN irányába tervezett bevetése, mivel ez az irány nem teszi lehetővé, hogy a hadsereg három hadosztállyal jusson ki az osztrák-olasz határra.

HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR

A Frontparancsnok utasítást adott ezen hiányosságok kiküszöbölésére és úgy módosította a HDS.PK elhatározását, hogy a tervezett négy hadosztály helyett öt hadosztály alkalmazását rendelte el az első lépésben.

A rakéta-atomfegyverek felhasználásának tervezése helyes volt. A HDS.PK által szabott feladatok a legfontosabb ellenséges csoportosítások megsemmisítésére irányultak. Ugyanakkor megállapítható az is, hogy a rakéta-atomfegyverek készenlétbe helyezésének konkrét feladataival kapcsolatos kérdések - készenléti fokozatok, normák, számvetések - ismerete, kivéve a tűzérőnököket és a tűzér-fegyverzeti főnököket, még nem eléggé tudatos a törzs vezető beosztású tisztjeinél. Ugyanakkor a tűzérőnök és a fegyverzeti főnök között ellentétesek voltak a számvetések a rakéták kilövésre való előkészítését illetően. Ennek következménye, hogy a kérdésben több ízben is vita támadt, határozott döntés azonban nem történt.

A HDS.PK az elhatározás jelentése során helyes és célszerű javaslatot tett a mozgósítási nehézségek leküzdésére, valamint a 45. hdt. törzsnek a HDS alárendeltségbe való utalására.

3./ A HDS törzs eredményesen végezte munkáját a támadó hadművelet megszervezése során. A TÖF javaslatai elfogadhatók voltak, a harcokészültség fokozása azonban gyakorlatiasabb és közvetlenebb irányítást igényelt volna.

LEJÁRÓKÉRDÉSEK LEVELÉN
TULAJDONA

A hadművelleti osztályvezető - különösen a támadó hadművelet tervezése és a csapatok bevonása időszakában - jól koordinálta a törzs munkáját. Az osztály által készített tervek reálisak voltak. A hadsereg hadművelleti terve átgondolt volt és megfelelt a hadseregparancsnok elhatározásának. Még mindig nem kielégítő az osztályok közötti tájékoztatás és együttműködés. Ebből eredt például, hogy az elbrevonás tervezése során az árvis okonta helyzetet nem vették kellően figyelembe. A belső tájékoztatásra az osztálynak nagyobb figyelmet kell fordítania.

Nem kielégítő a törzsben az ellenség értékelése. A felderített főnök következtetései számvetésekkel nem megalapozottak. Gyakran elvész a részletek kérdésekben és nem ad átfogó képet az ellenség helyzetéről, szándékáról. Igen figyelemreméltó felkészültségről tett tanúságot ugyanakkor a htp. TÖF, aki számvetésekkel megalapozott, igen jó jelentéseket tett a HDS.PK-nak. A HDS.MŰF nem mindig adott átfogó képet a műszaki helyzetről. Jelentéséből az árvis okonta helyzet kimaradt /: pl.: a Baja-i híd használhatatlansága :/. Nem volt megalapozott a MŰF-nek az az elhatározása, hogy hidverésre készül fel a Dunán, mert ez megoldhatatlan volt abban a helyzetben. Hidverés helyett a kompolásra való felkészülésre kellett volna nagyobb figyelmet fordítani.

A fegyveresek alkalmazási tervai általában Szaszhangban vannak a HDS.PK elhatározásával és a hadművelet tervével.

A HDS politikai osztályának tervai magába foglalják a politikai munka aktuális feladatait. Intézkedtek például a szovjet hadosztályok átvételével kapcsolatos politikai feladatokra stb.

4./ A törzsben a munkába jelentkező konkrét hiányosságok mellett megmutatkozott az is, hogy néhány elvi kérdés sem tisztázódott kellően. Ilyen például: az atomfegyver alkalmazása és a csapatok alkalmazása közötti összefüggés, a rakétacsapatok alkalmazásának egyes kérdései stb.

5./ Ugyancsak megmutatkozott, hogy a Magyar Néphadsereg csapatainál a helyőrségekből indítandó közvetlen támadás sok gyakorlati problémát vet fel, elsősorban a csapatok feltöltése és a hadsereg mozgósítása terén.

6./ A 49.hdt.törzs a kapott feladatoknak és előzetes intézkedéseknek megfelelően helyesen foglalkozott az alárendeltségében lévő magasabbegységek mozgósítási feladatainak megismerésével, a szükséges intézkedések előkészítésével, az előrevonásból adódó számvetések elkészítésével.

HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TULAJDON

K m r e Gábor endr. n.k.

MNVK. I. Caf.

HDS. PK FÜZÖSÉNYEK

TITKOSI

Készült: 2 példában,
1 péld. 2 lap.
2. sz. péld.
Szm. C/262.

A 25. HDS FŐDÖNTŐKÉNEK 2. SZ. JELENTÉSE

1965. június 23-án

HADIÖRTÉNELMI LEVELTÁR
1965.06.23

A HDS.PK a támadó hadművelet megkezdésére vonatkozó parancs vétele után szervezeten és gyorsan intézkedett a csapatok teljes harc-készültségbe helyezésével egyidejűleg, azok megindítására. Az előrevonást a hadműveleti osztály közben tartotta és a bonyolult helyzet ellenére is jól irányította.

A HDS rakétadandárt a tüzetűrés időben és jól felkészítette, a HDS.PK és TÖF is nagy gondot fordított arra, hogy a dandár részvétele az első csapásban biztosított legyen. Amikor a FRONT tűrés keletkezett a csapatok kiváltására vonatkozó intézkedések kiadásával, a HDS.PK helyesen kezdeményezett és intézkedései nyomán a végrehajtás 07.05-kor megtörténhetett.

A későbbiek folyamán azonban már sem a parancsnok, sem a TÖF részéről nem volt ilyen gondos és határozott a rakétacsapatok irányítása, illetve a vezetésük majdnem teljes egészében a HDS.RATÚF-re hárult.

A hadsereg csapataira mért atomcsapások következményeinek megállapítására és felszámolására a HDS.PK és TÖF nagy gondot fordított. A csapatok következtében beállt helyzetet helyesen és időben értékelték, megalkalmazott javaslatokat tették a Frontparancsnoknak a csapat mérő csoportosítás módosítására, s operatív módon pontosították a csapatok feladatait. Ugyancsak gyorsan értékelték annak jelentőségét, hogy a mozgósításra hogyan hatott ki az ellenség csapás és helyesen oldották meg a csapatok kivonását a sugármentes terepszakaszokról. A parancsnok elhatározásában

egyébként igen pozitív volt, hogy a 27.g.l.h.c. megmaradt részeit a Duna-Tisza közére összevonta azszal, hogy a mozgósítási készület elérése után átcsoportosítva, a Dunántúlra hadsereg-tartalékként fogja alkalmazni.

A törzs osztályai és a fegyvernemi törzsek gyakorlatlan végzeték munkájukat az atomcsapások okozta helyzet értékelésben és a következmények felszámolásának megtervezésben.

A HÖV javaslatai megalapozottak voltak, az osztály munkája tervezési volt. Igen nagy törekvés volt a törzs részéről a sugárhelyzet értékelésre létrehozott számítócsoport, amelyben a hdm.o., a vegyi- és műszaki törzs vett részt. Ez a csoport hatékony eszköze lehet a sugárhelyzet gyors felmérésének, ha a csoportba beosztottak jobban összehangolják és előzetesen begyakorolják feladataikat, a hdm.o. - elsősorban a koordinálás terén - nagyobb szerepet fog a csoportban vállalni, és megjavítják a tájékoztatást. Hiba volt, hogy a VSzF a számítócsoportban működött, így a konkrét elemző munkáját késve kezdte meg, amelynek következtében még az atomcsapásokat követő két óra múlva sem rendelkezett sugárhelyzet-nyilvántartással. Első sorban ebből a késlekedésből adódott, hogy a VSzF bizonytalan volt a következtetések levonásában és javaslatai megtervezésben.

A hadsereg politikai osztály és a fegyvernemi törzsek eredményesen oldották meg feladataikat.

HISTÓRIKUMI LEVÉLTÁR
TULAJDONA

Igen zavarja a munkát a törzsek közötti tájékoztatás hiánya, illetve a jelentési - nem egy esetben pedig az intézkedési kötelezettség - simulasztása, valamint az e téren előforduló pontatlanságok.

A FRONT fegyverzeti törzse például kétszer adta ki a lőszerbiztosítási intézkedést - egymástól eltérő adatokkal. Emiatt a hadseregnél a lőszerbiztosítás tervét kétszer kellett elkészíteni. A hadsereg tüzérfőnök nem kapta meg időben a FRONT tüzértörzstől a rakétaellátás tervét, így a hadsereg tüzérfőnök előtt nem volt ismeretes, hogy mikor, milyen hatóerejű harcifejeket fog kapni az első csapás megtervezéséhez. Nem kapott utasítást a rakéták visszintes ellenőrzésére sem. A FRONT LÉF intézkedése eltérő adatokat tartalmaz a Frontparancsnok direktívájától a 97.lé.rak.e. és a 116.rt.e. általánosra vonatkozóan.

A 25.HDS törzs sem jelenti folyamatosan a helyzetet a FRONT
törzsnek és gyakran elmarad a hadosztályok tájékoztatása is. Nem kié-
gítő a hadosztálytörzsek jelentésének rendszeressége sem.

A 45.hdt.törzs helyesen és gyorsan reagált a csapatok követ-
keztében beállt helyzetre, azonnal pontosította a mozgásmentés és
további végrehajtásának lehetőségét. Operatíván intézkedett a veszte-
ségek pótlására. A korábban kiadott parancsait a helyzetnek megfelelően
pontosította. Folyamatosan készült várható feladatainak végrehajtására.

I n r e Gábor esde. s.k.

MNVK.I.CsF.

HDS.PK Főosztály

HÁBTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TULAJDONA

TITKOSI

Készült: 2 példában.
1 péld. 1 lap.
2. sz. péld.
Szm.: C/263.

A 25. HDS FŐDÖNTŐKÉNEK 3. sz. JELENTÉSE

1965. június 24-én

NADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TULAJDONA

A határőrségben védő ellenség ellenállásának leküzdése céljából folytatott harc során a HDS.PK és törzse jól vezette a csapatokat, tevőlegységük ellen különösebb kifogás nem merült fel.

A 6.24.16.00-ra kialakult helyzetet alapvetően helyesen értékeltek, a fegyvernemi főnökök javaslatai jók voltak. A HDS.PK elhatározása megfelelt a helyzetnek és a kapott feladatnak, összhangban volt a hadművelet tervezett lefolyásával is.

A HDS.PK elhatározását a Frontparancsnok elfogadta.

A törzs munkájának utolsó azonban nem elégitette ki mindenben az operativitás követelményeit, amit pedig az a tény, hogy a HDS találkozó ütközet előtt állt, még jobban fokozott. Ennek objektív okai is voltak - jóval később kapták meg a helyzetet, mint a FRONT és a hadosztály-törzsek -, de nem kis mértékben szerepet játszott az is, hogy a törzsnek nem volt pontos időszámvetése az intézkedések kiadására, a hadművelési osztály nem fordított elegendő figyelmet a törzs munkája szervezottségének biztosítására. Ennek következménye volt, hogy 24.22.00-kor a HDS.PK-nak az elhatározása még nem volt formába öntve.

Egy másik munkamódszerbeli hiányosság volt a törzsben, hogy a jelentéseket és az elgondolás kialakítását nem a fő kérdésekkel - a hadművelet célja, a kapott feladat tisztázása, atomfegyverek feladatainak meghatározása stb. - kezdik, hanem a részletek felől közelítik meg. Ez

olyan benyomást kelt, mintha a törzs a felvonuló ellenségre mérendő atomcsapások meghatározását másodrendű kérdésként kezelné. Ez a rossz módszer itt nem vezetett hibához, mert elegendő idő állt rendelkezésre, de rövid idő esetében elvi hibák forrása lehet.

A két irányba való tevékenység a vezetés terén komoly problémák elé állította a HDS törzset. Helyes volt, hogy a HDS.PK ebben a helyzetben az É-i irányban működő csapatok vezetésére fordította a fő figyelmet. A hűtőberendezés után azonban már célszerűbb - és a HDS feladatával is jobban összhangban lévő - elhatározás lett volna, ha a HDS.N a D-i csoportosítás vezetését végzi.

A HDS.MŰF jól irányította a műszaki biztosítást és a műszaki egységek elbrevonását. Igen célszerű lett volna azonban, ha a hadművelleti osztályal közösen kezdeményezték volna az 57.p.o.s. - amely két napig a Velencei és D körzetben összpontosul - alkalmazását a Duna-i átkelésnél. Így elkerülhető lett volna, hogy a HDS csapatainak átkelése egyetlen átkelési ponton - a Visegrád-i kompátkelésre - koncentrálódjék, holott például Kalocsa - Fajsa körzetében a pontos ezred alkalmazható lett volna.

A HDS.HIF elvileg jól szervezte meg a híradást. Igen pozitív volt a munkájában, hogy konstruktív javaslatai voltak a magashegységbe való híradás biztosítására. Hiányosság viszont, hogy a megosztott vezetés híradó-problémáira nem hívta fel kellően a HDS.PK és a TÖF figyelmét.

A törzs munkájának állandó javulása mellett, még jelentős mértékben tapasztalható az osztályok és főnökségek közötti szoros együttműködés hiánya, melynek következtében a fegyvernemi főnökök jelentései gyakran ellentmondásosak voltak.

HAJTÓTÉVELMI LEVÉLTÁR
TOLAJDOKI

Imre Gábor ezred, s.k.

HNVK.1.Caf.

HDS.PK Főosztály

TITKOS!

Készült: 2 példában,
1 péld: 1 lap,
2. sz. péld:
Sf. sz. C/264.

A 25. HDS FŐBŐNTEKÉNEK 4. sz. JELENTÉSE

1965. június 25-én

ESZTÖRTÉNELMI LEJÁRÓ
TULAJDON

A HDS.PK elhatározása a támadó hadművelet kifejlesztésére a hadsereg további feladatának teljesítése érdekében, ötletes és célrátörő volt. Helyesen ismerte fel, hogy a hadseregnek a Klagenfurt-i medencében lévő ellenséges erő szétverése után, a lehető leggyorsabban - az olasz erőket megelőzve - ki kell jutnia az olasz-osztrák átjáróhoz, mert ez a további támadás feltétele.

Az elhatározás kidolgozásánál a TÖF és a NOV helyes helyzetértékelésükkel és a megalapozott számvetéseikkel, illetve javaslataikkal hozzájárultak a HDS.PK elhatározásának megalkotásához.

As elhatározás tartalmi helyessége ellenére, annak kidolgozása során az első mozzanatban tapasztalt módszerbeli hiányosságokat csak részben küszöbölték ki. Még mindig hiányzott az elhatározás alap-gondolatának megfogalmazása a tervező-szervező munka megkezdése előtt. Még mindig nem fordítottak elegendő figyelmet a törzs munkájának irányítására és megszervezésére, valamint a tájékoztatásra. Ennek tudható be, hogy - a hadijáték sajátosságait is figyelembe véve - a feladatok lejuttatása a csapatokhoz csak későn, a nap végére lett végrehajtván. A csapatok előrenyomulásának megszervezésénél jobban figyelembe kellett volna venni a hadsereg csapatait ért vegyicsapásokat, hiszen azok jelentősen - a 85.gl.e-nél például 6-7 órával - csökkentették volna az előrenyomás tervezett útját.

A hadművelési osztály és a törzs tartalmilag jól okmányolta a parancsnok elhatározását. A tömören megfogalmazott harcintézkedés, a helyzet körülményeinek megfelelően, helyesen tartalmazta a hadosztályok feladatait. Az intézkedésben célszerű lett volna ugyanilyen részletességgel intézkedni a rakétacsapatok és tüzérség alkalmazására, a légvédelemre és a harcbiztosításra.

Továbbra is tapasztalható az a hiányosság, amelyért már a „CITADELLA” hadijátékon is bírálatot kaptak a törzs vezetői egyébként helyes elhatározásaikat és javaslataikat nem tudják a szabályzatok szerint, rendszeresre, világosan jelenteni. Ez alól pozitív kivétel volt a hdt.PK.

A hadsereg hadtápfőnök igen figyelemreméltóan szervezte meg a hadsereg hadtápbiztosítását. Helyesen vette figyelembe a magashegység sajátosságait és ennek megfelelően intézkedett - alegységig bezárólag - az anyagi biztosításra.

Ez a körülmények között szervezőmunka nem mondható el azonban minden fegyvernemi főnökről. Többen nem tisztázták, hogy a magashegységbe való kijutás milyen sajátosságokat követel meg a harc megvívásában és nem adtak intézkedést az ebből eredő rendszabályok megvalósítására.

HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TULAJDONA

A politikai osztály igen aktívan dolgozott. Helyesen szervezte meg a második lépcső hadosztályok útközvetbevetésének politikai biztosítását, és - a tábori posta alap hiányában - a sajtótermékek eljuttatását a csapatokhoz. Az erre vonatkozó elhatározásaikat konkrét és reális intézkedések alapján hozták meg. Különösen ki kell emelni a politikai osztályvezető javaslatát a Klagenfurt-i csoportosításhoz intézendő felhívásra és a felhívás hatásának kihasználására.

A 45.hdt.PK és törzse a Frontparancsnok elgondolásának megfelelő, helyes elhatározást hozott. Az elhatározás okmányolása, a törzs által kидett intézkedések biztosították az alárendelték tevékenységét a megszabott feladatok végrehajtása érdekében. Az elhatározás megalkotásához helyes javaslataikkal hozzájárultak a hdt.FÖF és HOV. A hdt.törzs szervezésével és gondos törzsmunkájával tünt ki.

I n r o Gábor ends. S.k.
MNVK.1.Caf.
HDS.PK Főosztály

TITKOS!

Készült: 2 példában.
1 péld. 1 lap.
2. sz. péld.
Sf. sz. C/1965.

A 25. HDS FÜDÖHTÖRÉNÉK 5. sz. JELENTÉSE

1965. június 25-én

HÁBTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TULLIDÓFA

A hadijáték utolsó mozzanatában a 25. HDS. PK és tőrse, az előző feladatokhoz viszonyítva lényegesen rövidebb idő alatt oldotta meg a második hadsereg támadó hadművelet befejezésének megtervezését és megszervezését.

A HDS. PK elhatározása megfelelt a kapott feladatnak. Elgondolása az ellenség Udine-i csoportosítása szétverésének befejezésére helyes volt. Ugyanakkor azonban nem volt eléggé átgondolt a 6. osztály hdt. erőivel várható találkozót megvívásának lehetősége.

A tőrse munkájának megszervezése, előző mozzanatokhoz viszonyítva operatívabb volt és a rövid idő alatt is képes volt biztosítani az elhatározás kidolgozását. Ugyanakkor azonban nem voltak eléggé megalapozott számvetései, néhány - az adott helyzetben az elhatározást alapvetően befolyásoló - kérdésekben, mint:

- az állományból kivontak kevés számú új áteresztőképességei;
- ebből eredően a csapatok és a htp. előrevonásának lehetséges útjai;
- a csapatok löszelével és üzemanyaggal való ellátottsága.

A csapatok mozgását szigorúan szabályozó terv hiánya már a következő napon károsan befolyásolta volna a HDS harcértékét.

A HDS felderítő osztály helyesen értékelte az ellenség helyzetét, azonban következtései az ellenség várható tevékenységének elgondolásával kapcsolatosan nem mindenben feleltek meg a kialakult helyzetnek.

A HDS.MŰF és törzse a HDS csapatai erőszakos folyóátkelésnek műszaki biztosítását helyesen szervezte meg. A szükséges átkelési eszközöket biztosította. Erre vonatkozó számvetései azonban, különösen a hadosztályok átkelésének időtartamára vonatkozóan, kissé felületesek voltak.

A páncélos- és gépjármű-technikai törzs az Alpokon átkelő magasabb-egységek harckocsijainak és gépkocsijainak technikai állapota megítélésében nem kellően vette figyelembe azt a körülményt, hogy ezek a járművek több száz kilométert tettek meg igen nehéz út- és terepviszonyok között. Ezt elsősorban a T-34 típusú harckocsik esetében kellett volna fokozottabban figyelembe venni.

HADTÖRTÉNELMI LEVÉLTÁR
TULAJDONA

I m r e Gábor endr. s.k.

MNVK. I. Csf.

HDS. PE Főosztály